

L'OPINIÓ

Any V - Número 453
Preu: 10 cèntims

BARCELONA · Dimarts, 15 de novembre de 1932

«JO AFIRMO que els homes qualificats que integren la coalició republicano-revolucionària, no poden articular un programa de govern republicà.»

Aquesta frase pedant la signava Francesc Cambó, el dia 11 de març de 1931.

L'obra realitzada per la República en dinou mesos de vida, és la millor resposta.

I ahir, encara, uns ciutadans l'aplaudien!

CATALUNYA, AL COSTAT DE L'ESQUERRA

A BARCELONA, COM A TOT CATALUNYA, L'ENTUSIASME DE LES MULTITUDS EXPRESSANT LLUR CONFIANÇA EN ELS NOSTRES HOMES, ES PRESSAGI D'UNA VICTORIA RESSONANT

LERROUX, SEPARATISTA

El Sol, de Madrid, comenta l'actualitat electoral catalana i diu, a propòsit de l'actitud del "Partido Radical":

"Otra nota interesante de esta campaña electoral nos la da el Partido Radical, emprendiendo su propaganda a base de convencer a los españoles no catalanes residentes en Barcelona, de que son o serán víctimas de un trato desigual por parte de Cataluña autónoma. El señor Lerroux, en su discurso del teatro Olympia, ya lanzó su frase: "Ciudadanos de segunda clase". Ese tópico electoral, a base del paisanaje, ha causado muy mal efecto en la opinión pública, pues a nadie se le ha ocurrido pensar que puedan existir dos castas de ciudadanos. El Estatuto amparará igualmente a un catalán que a un manchego, y unos y otros tendrán los mismos derechos y los mismos deberes. Contribuir a que se crea lo contrario, es hacer separatismo."

Per la nostra banda, ja varem comentar degudament—l'endemà mateix d'haver pronunciat el senyor Lerroux el seu discurs a l'Olympia—l'ús d'aquest truc electoral pel cabdill radical, truc que tan pocs vots de més li ha de valer, encara que ell es pensi el contrari.

El Sol, de Madrid, empra la frase justa que es mereix: "separatisme". A més a més diguem que l'ús d'aquest truc, és d'una mala fe evident que denunciem al cos electoral. I anem a dir perquè:

L'article III de l'Estatut, diu textualment: "Los derechos individuales (de los catalanes), son los fijados por la Constitución de la República española. La Generalidad de Cataluña no podrá regular ninguna materia con diferencia de trato entre los naturales del país y los demás españoles. Estos no tendrán en Cataluña menos derechos de los que tengan los catalanes en el resto del territorio de la República."

Aquest article tercer de l'Estatut, fou aprovat en la sessió del 28 de juny darrer per 167 vots contra 18.

Es cert que en la llista dels diputats que votaren a favor no hi trobem el nom del senyor Lerroux, ni el del senyor Rodríguez Piñero, ni el del senyor Basilio Alvarez, ni el del senyor Torres Campañá, ni el del senyor Salazar Alonso, ni el del senyor Eloy Vaquero, ni el del senyor Mendizábal, ni el del senyor Juan Usabiaga, ni el del senyor Rafael Ullé, ni el del senyor Rey Mora, ni el del senyor Martínez Moya, ni el del senyor Salgado, ni el del senyor Bravo Ferrer, ni el del senyor Lara Zárate. Com no hi trobem el dels senyors Gil Roldán, Calot, Sigfrido Blasco, Samper, Banzo, Paraiso, Pareja Yébenes, Pío Díaz, ni Justo Villanueva, que aquests dies llegim que corren per Barcelona fent propaganda a favor del seu partit. Es que ja no varen votar aquell text per què ja se sentien separatistes aleshores?

Hi ha d'haver una mica més de noblesa en la lluita política. Hi ha d'haver una mica més de respecte al cos electoral.

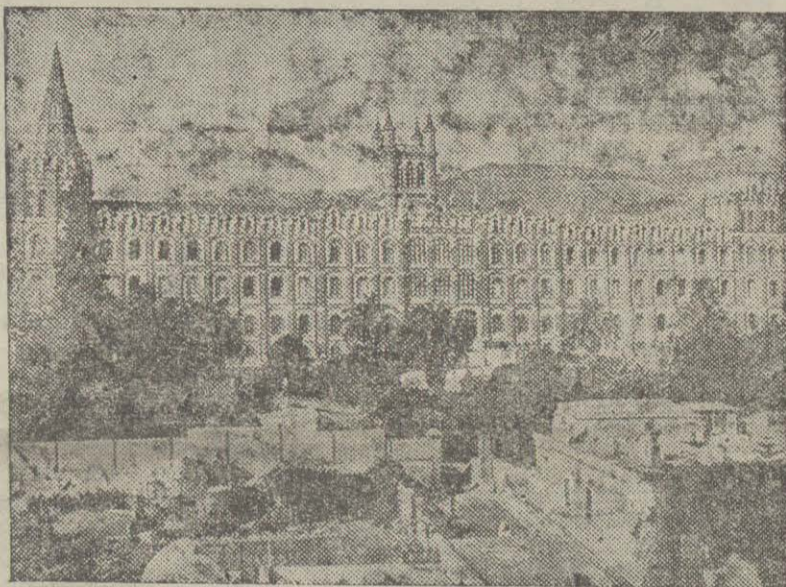
Tots aquests diputats a Corts espanyols del Partit Radical que ara han vingut amb la pretensió d'ensenyar-nos com hem de posar en marxa l'Estatut, després que es passaren totes les sessions de la seva discussió votant en contra o abstenint-se, tots aquests diputats radicals aragonesos, valencians, andalusos, castellans i extremanys, si se senten tan autonomistes que fins s'han cregut en el deure de venir a il·lustrar-nos amb la seva ciència política, podrien demostrar més pràcticament aquesta febre autonomista que ara els ha entrat, anant-se'n al seu país, a Aragó, a València, a Andalusia, a Castella i a Extremadura, a atreure els homes d'aquelles terres per a convèncer-los que cadascuna faci el seu Estatut, que això les engrandirà i les farà més fortes i avançades.

Però que no es facin il·lusions. El poble els coneix ja prou i la candidatura radical no s'endurà pas al seu darrera el cos electoral català, ni tan sols la part del cos electoral integrada pels no catalans, que si són republicans de llei, saben que al darrera del senyor Lerroux, que ara vol fomentar el separatisme a base de la creació de dues classes de ciutadans, els de primera i els de segona, no fa gaires mesos que deia públicament a Saragossa, que la República s'havia ensenyat massa amb els militars i amb els capellans i els majalgava perquè ajudessin a governar.

Un republicà conscient del que ha d'ésser la República, no pot votar mai la candidatura radical. I encara menys quan en la seva propaganda s'empren procediments com aquest d'intentar separar a Catalunya, els catalans dels no catalans, separatisme com el de El Imparcial i el de Royo Villanova, que si el senyor Lerroux intentés dur-lo a la pràctica, no reeixiria, perquè es trobaria enfront amb la Generalitat de Catalunya, amb l'Esquerra Republicana i amb tots els catalans responsables de la tasca que hem de realitzar dintre de l'autonomia.

CONFERENCIA DONADA AL CINEMA KURSAAL PEL PRESIDENT DE LA COMISSIO DE CULTURA, TINENT D'ALCALDE JOAN CASANELLES

L'obra realitzada per l'Ajuntament de Barcelona, governat per l'Esquerra als Grups Escolars instal·lats als antics edificis dels Jesuïtes de Sarrià i dels carrers de Casp i Rosselló

ANTIC COLLEGI MAXIM DELS JESUITES DE SARRIA, AVUI GRUP ESCOLAR DE L'AJUNTAMENT DE BARCELONA, ON REBEN INSTRUCCIO 1,200 INFANTS, MIL D'ELLS PROCEDENTS DEL COR DE LA CIUTAT VELLA, I QUE GAUDEIXEN DE CANTINA

LLIBERTAT I CULTURA

Diumenge, al matí, al local del Cinema Kursaal, el nostre amic Joan Casanelles, tinent d'alcalde i president de la Comissió de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona, donà la seva anunciada conferència sobre "obra realitzada als Grups Escolars instal·lats als antics col·legis dels Jesuïtes de Sarrià i dels carrers de Casp i Rosselló".

Molt abans de l'hora anunciada per a començar l'acte, el local presentava un aspecte animadíssim. Quan el senyor Casanelles prengué seient a l'estrada, pot dir-se que dintre el Kursaal no hi cabia una persona més, tota vegada que àdhuc els passadissos i el vestibul del Cinema eren atapeïts de gent que no havia pogut acomodar-se.

Entre altres, anotarem la presència del senyor Escofet, tinent d'alcalde del districte cinquè; del regidor senyor Pla, del president de la Federació de Mestres, senyor Delclòs; del catedràtic de l'Escola Normal del Magisteri Primari, senyor Sáez Salvat; del catedràtic senyor Navarro, del cap del Negociat de Cultura, senyor Serrallera, i dels tècnics del mateix Negociat, senyoreta Antic i senyors Martorell i Jori.

La presència del conferenciant fou rebuda amb una ovació que durà força estona; tot seguit l'orador entrà en matèria començant per declarar que no havia vingut a donar una conferència política, sinó que havia vingut a donar una conferència sobre la tasca cultural que ve desenvolupant l'Ajuntament per mitjà de la Comissió de Cultura, que s'honora de presidir.

El nostre poble — digué el senyor Casanelles — és digne de les màximes llibertats, però per a obtenir les màximes llibertats cal tenir la cultura i l'educació necessàries, cosa aquesta que fins ara havia estat negligida per l'Estat i pels Ajuntaments anteriors a la República.

Adreçant-se als pares dels infants que eren presents, els digué que pareassin compte que l'educació de llurs fills no havia preocupat mai els Governos de la Monarquia, per tal com els convenia que el veritable poble es mantingués en un estat d'ignorància absoluta.

PROCES DE L'EDUCACIÓ

Féu referència al concepte primitiu que es tenia abans per a la instrucció del poble. Antigament els sistemes pedagògics i la instrucció en ella mateixa, anava segons qui manava. Ni els reis ni els prínceps ni els senyors feudals tenien el més petit interès a què els humils rebessin cap mena d'educació. Felip IV, un dels tants reis negats que ha patit Espanya, prohibí l'edició de llibres, tota vegada que considerava que els llibres emmetzinaven les intel·ligències; no solament féu això, sinó que manà reduir el nombre d'escoles, tot i que ja era insignificant. La seva petjada la següen d'altres reis i els Borbons que més tard vingueren, i per això no sorprèn trobar als arxius notariais milers i milers d'escriptures en les quals les parts interessades no saben ni signar, havent de posar la clàssica creu, avalada pel notari.

El nou concepte de la instrucció del poble vingué a ran del triomf de la revolució francesa; les idees democràtiques d'aquells alliberadors transformaren la condició social del poble convertint-la en una democràcia.

Aquestes idees feren compren-

Unànimement, els nostres adversaris han adoptat, en els mítings i en les conferències que donen per ràdio, el mateix to: l'insult a l'Esquerra Republicana de Catalunya.

Ni afirmació de programes, ni formulació de solucions davant els problemes plantejats, ni defensa de cap idea. L'atac a l'Esquerra aglutina avui els partits més distanciatos.

Aquesta actitud, una mica impotent, acompanyada de la nostra afirmació del diumenge, que ens mantindriem al marge de la passió incontrolada que els nostres adversaris desfermaven en aquests dies pre-electorals, ha originat, naturalment, que els nostres mítings fossin una afirmació popular viva del sentiment d'una gran part dels ciutadans, ben explícitament posats al costat nostre.

Aquest èxit, aquest esclat popular favorable a nosaltres, és l'auguri millor de la nostra victòria de diumenge. Aquest esclat es comprèn, encara, perquè nosaltres, en els actes públics, diem coses concretes, prediquem un programa precís, mentre els que ens combaten han d'apel·lar a la calúmia, i calumniem precisament els homes que HAN FET COSES: els nostres homes.

Diumenge, al vespre, es va celebrar, a l'estatge de "La Falç", una reunió a la qual eren presents, amb els nostres candidats, representants de totes les entitats d'Esquerra de Barcelona. En la reunió, serenament, amb la seguretat que el poble de Catalunya és al nostre costat, es va traçar el pla de propaganda que l'Esquerra Republicana de Catalunya desenvoluparà aquesta setmana per posar-se en contacte amb el cos electoral, pla que preveu la celebració de cinquanta-set mítings solament a Barcelona d'ací a diumenge vinent.

Sense donar sortida a la passió que embruteix el poble, sense demagogia, sense perdre el control de nosaltres mateixos, amb la certitud que la victòria és nostra.

ANTIC COLLEGI DELS JESUITES AL CARRER DE CASP, AVUI GRUP ESCOLAR DE L'AJUNTAMENT DE BARCELONA, ON REBEN INSTRUCCIO 1,213 INFANTS DELS DOS SEXES